

Αξιότιμε κ. Υπουργέ

Σεβασμιώτατε,

Αξιότιμε κ. Πρύτανη,

Αξιότιμε κ. Αντιπεριφερειάρχη,

Αξιότιμη κ. Αντιδήμαρχε

Αγαπητές και αγαπητοί συνάδελφοι,

Αγαπητές φοιτήτριες και αγαπητοί φοιτητές,

Κυρίες και Κύριοι,

είναι τιμή και χαρά, ότι μου δίνεται σήμερα η δυνατότητα να συμμετέχω από το βήμα αυτό στην διπλή Εορτή των Τριών Ιεραρχών και της Ημέρας των Γραμμάτων, του ιστορικού Πανεπιστημίου Πατρών, ενός από τα πέντε πρεσβυγενή πανεπιστήμια της χώρας, που πρόσφατα γιόρτασε τα 60 χρόνια από την ίδρυσή του.

Η σημερινή εορτή χαρακτηρίζεται ως διπλή, χριστιανική και εκπαιδευτική. Από την εκκλησία τιμάται η μνήμη τριών Αγίων που συγκαταλέγονται στους διακεκριμένους Πατέρες της Εκκλησίας, από την εκπαιδευτική κοινότητα τιμάται η μνήμη τριών σοφών που συγκαταλέγονται στους διακεκριμένους ανθρώπους των Γραμμάτων.

Θεολόγοι, φιλόσοφοι, ρήτορες, νομικοί, συγγραφείς, οι Τρεις Ιεράρχες ασκούν παράλληλα διοίκηση (κυρίως εκκλησιαστική, αλλά και οργάνωσης φιλανθρωπικού έργου). Αν και συμμετέχουν με πάθος και ένταση στα μεγάλα διακυβεύματα της εποχής μέσα στην οποία ζουν, περνούν περιόδους ασκητισμού και αναχωρητισμού, αλλά και εξορίας. Είναι ταυτόχρονα και λόγιοι και μαχητικοί ακτιβιστές, τόσο κατά των αιρέσεων όσο και κατά της κοσμικής εξουσίας όταν χρειάζεται.

Η ζωή τους και η πνευματική τους δράση εκτυλίσσονται μέσα στο παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον της ρωμαϊκής αυτοκρατορίας. Παρά τις όποιες διαφορές μεταξύ τους, κοινό χαρακτηριστικό τους είναι και η ευκολία με την οποία αντλούν γνώση από διαφορετικές πνευματικές παραδόσεις, την αρχαία ελληνική και τη χριστιανική.

Η θρησκευτική εορτή των Τριών Ιεραρχών καθιερώθηκε τον 11^ο αιώνα. Ο εκπαιδευτικός χαρακτήρας της εορτής καθιερώθηκε στις 9 Αυγούστου του 1841 από το ακαδημαϊκό συμβούλιο

του Οθωνείου Πανεπιστημίου, σημερινού Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, και γιορτάστηκε για πρώτη φορά στις 30 Ιανουαρίου του 1842, ως «Ημέρα των Γραμμάτων». Επιτρέψτε μου την αποστροφή, μια πολύ όμορφη «ελληνική» έκφραση για να τιμούμε την Παιδεία.

Στον κόσμο που έζησαν και έδρασαν οι Τρεις Ιεράρχες, η «αναγνώριση των ακαδημαϊκών προσόντων» τους, για να κάνουμε έναν ιστορικό αναχρονισμό, αναγκαίο για την κατανόηση της σημερινής έννοιάς της, δεν χρειαζόταν θεσμικό πλαίσιο, νομοθετικές ρυθμίσεις, διεθνείς συμβάσεις. Στον σημερινό, δικό μας κόσμο, μια άλλου τύπου παγκοσμιοποίηση, εκείνη της κινητικότητας ανάμεσα στα εθνικά σύνορα, επιβάλλει την ανάγκη θεσμοθέτησης πλαισίου ακαδημαϊκής αναγνώρισης.

Σύμφωνα με στοιχεία του Ινστιτούτου Στατιστικής της UNESCO, ο αριθμός των διεθνώς μετακινούμενων σπουδαστών αυξήθηκε, από περίπου δύο εκατομμύρια το 2000, σε περισσότερα από έξι εκατομμύρια τα τελευταία χρόνια. Ενώ ο ΟΟΣΑ προβλέπει, ότι ο αριθμός τους θα φτάσει τα οκτώ εκατομμύρια το 2025. Σε μεγάλο βαθμό οι αριθμοί αυτοί αναφέρονται σε σπουδές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Η ακαδημαϊκή αναγνώριση είναι ένα ιδιαίτερα σοβαρό ζήτημα και αντιμετωπίζεται ως αγαθό, από τους διεθνείς φορείς, όπως η UNESCO σε παγκόσμιο επίπεδο, το Συμβούλιο της Ευρώπης και η Ευρωπαϊκή Ένωση στα καθ' ημάς.

Το στοιχείο που δημιούργησε την ανάγκη για τη θέσπιση κανόνων ακαδημαϊκής αναγνώρισης είναι η πολυτυπία των εκπαιδευτικών συστημάτων. Στην περιοχή της Ευρώπης οι πρώτες προσπάθειες για την διαμόρφωση ενός πλαισίου έγιναν ήδη στην δεκαετία του 1950 και στις αρχές της δεκαετίας του 1960, από το Συμβούλιο της Ευρώπης. Ενδεικτικά, αναφέρουμε την «Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την ισοδυναμία των διπλωμάτων που οδηγεί σε είσοδο σε πανεπιστήμια» (1953), την «Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την ισοτιμία των περιόδων πανεπιστημιακών σπουδών» (1956), την «Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την ακαδημαϊκή αναγνώριση των πανεπιστημιακών προσόντων» (1959), και τη μεταγενέστερη «Ευρωπαϊκή Σύμβαση για τη γενική ισοτιμία των περιόδων πανεπιστημιακών σπουδών» (1990), όλες του ΣτΕ, αλλά και τη «Σύμβαση για την αναγνώριση σπουδών, διπλωμάτων και πτυχίων σχετικά με την τριτοβάθμια εκπαίδευση στα κράτη που ανήκουν στην ευρωπαϊκή περιφέρεια» (UNESCO, 1979).

Στην δεκαετία του 1990 έγινε κατανοητό ότι η ανώτερη εκπαίδευση στην Ευρώπη είχε αλλάξει δραματικά και οι συνθήκες δεν είχαν προσαρμοστεί ανάλογα. Στην δεκαετία του 1950, λειτουργούσαν μόνον τα παραδοσιακά κρατικά πανεπιστήμια ή εκείνα που ήταν έμμεσα

εγκεκριμένα από το κράτος, όπως τα Καθολικά πανεπιστήμια στην Δύση. Στην δεκαετία του 1970 προστέθηκαν τα ιδρύματα ανώτερης τεχνολογικής εκπαίδευσης όπως, π.χ., τα γερμανικά Fachhochschulen, τα βρετανικά Polytechnic Schools και τα ελληνικά ΚΑΤΕΕ, αργότερα ΤΕΙ, σε συνδυασμό με την ανάπτυξη της τεχνολογικής και επαγγελματικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, που οδήγησε σε διαφοροποιήσεις στον τρόπο εισαγωγής στα πανεπιστήμια. Αργότερα προστέθηκαν και τα ιδιωτικά πανεπιστήμια.

Το 1992 το ΣτΕ πρότεινε στην UNESCO την επεξεργασία μιας κοινής σύμβασης για την ακαδημαϊκή αναγνώριση. Αφορμή για την πρόταση του ΣτΕ ήταν οι εξελίξεις στην ανώτερη εκπαίδευση στην Ευρώπη και η ταχεία τότε αύξηση του αριθμού των χωρών που συμμετείχαν στις εργασίες του για την εκπαίδευση και τον πολιτισμό. Η υποστήριξη που έδωσε η UNESCO στην πρωτοβουλία αυτή, πήγαζε από την πεποίθηση ότι μια κοινή Σύμβαση, την οποία εξυπηρετούν δύο μεγάλοι διεθνείς οργανισμοί, θα βοηθούσε να αποφευχθεί μια Ευρώπη «δύο τροχιών», ενώ η τοποθέτησή της στο πλαίσιο της UNESCO, θα συνέδεε καλύτερα την ευρωπαϊκή περιοχή με άλλες περιοχές του κόσμου.

Έτσι, το 1997 υπογράφηκε από τους εθνικούς εκπροσώπους 33 χωρών η Σύμβαση της Λισαβόνας, η οποία τέθηκε σε ισχύ το 1999. Ο πλήρης τίτλος της είναι «Σύμβαση για την Αναγνώριση των Προσόντων σχετικών με την Τριτοβάθμια Εκπαίδευση στην Ευρωπαϊκή Περιοχή».

Στα επόμενα θα αναφερθούμε εκτεταμένα στη Σύμβαση της Λισαβόνας για δύο λόγους. Πρώτον, επειδή για πολλά χρόνια υπήρξε το μόνο διεθνές κείμενο που έθετε εκτεταμένα το καταστατικό πλαίσιο της ακαδημαϊκής αναγνώρισης και έτσι επηρέασε και διαμόρφωσε αποφασιστικά όλες τις, σήμερα ισχύουσες, αναθεωρημένες συνθήκες των άλλων ηπείρων. Και δεύτερον, επειδή αφορά στην Ευρωπαϊκή ήπειρο, δηλαδή, σε εμάς.

Ο βασικός σκοπός της Σύμβασης της Λισαβόνας είναι να διευκολύνει την κινητικότητα των πολιτών μεταξύ κρατών για συνέχιση των σπουδών τους μέσω της αναγνώρισης των ακαδημαϊκών προσόντων και της παροχής πληροφόρησης για τα εκπαιδευτικά συστήματα των κρατών-μελών, μεριμνώντας να καταστήσει τα πρότυπα των ακαδημαϊκών τίτλων και της διασφάλισης ποιότητας πιο συγκρίσιμα και πιο συμβατά σε όλον τον Ευρωπαϊκό χώρο.

Η Σύμβαση της Λισαβόνας αποτελεί ένα βαθιά ανθρωπιστικό κείμενο. Ήδη στο προοίμιό της αναφέρεται ρητά ότι:

- Το δικαίωμα στην εκπαίδευση είναι ανθρώπινο δικαίωμα και η τριτοβάθμια εκπαίδευση, η οποία είναι καθοριστική για την αναζήτηση και την προώθηση της γνώσης, αποτελεί εξαιρετικά πλούσιο πολιτιστικό και επιστημονικό πλεονέκτημα τόσο για τα άτομα όσο και για την κοινωνία.
- Η τριτοβάθμια εκπαίδευση πρέπει να διαδραματίζει ζωτικό ρόλο στην προώθηση της ειρήνης, της αμοιβαίας κατανόησης και της ανοχής και στην δημιουργία αμοιβαίας εμπιστοσύνης μεταξύ λαών και εθνών.
- Η μεγάλη ποικιλομορφία των εκπαιδευτικών συστημάτων στην ευρωπαϊκή περιφέρεια αντικατοπτρίζει την πολιτιστική, κοινωνική, πολιτική, φιλοσοφική, θρησκευτική και οικονομική ποικιλομορφία της, ένα εξαιρετικό πλεονέκτημα που πρέπει να είναι πλήρως σεβαστό.
- Η διευκόλυνση της πρόσβασης, από τους κατοίκους κάθε κράτους και από τους σπουδαστές των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων κάθε κράτους, στους εκπαιδευτικούς πόρους των άλλων κρατών, είναι ζωτικής σημασίας, ώστε να επιτρέπεται σε όλους τους ανθρώπους της ευρωπαϊκής περιφέρειας να επωφεληθούν πλήρως από αυτό το πλούσιο πλεονέκτημα της ποικιλομορφίας.
- Η αναγνώριση σπουδών, πιστοποιητικών, διπλωμάτων και πτυχίων που αποκτήθηκαν σε άλλη χώρα της ευρωπαϊκής περιφέρειας αποτελεί σημαντικό μέτρο για την προώθηση της ακαδημαϊκής κινητικότητας μεταξύ των κρατών.
- Η αρχή της θεσμικής αυτονομίας και η ανάγκη να τηρείται και να προστατεύεται αυτή η αρχή είναι μεγάλης σημασίας.
- Η δίκαιη αναγνώριση των τίτλων σπουδών αποτελεί βασικό στοιχείο του δικαιώματος στην εκπαίδευση και ευθύνη της κοινωνίας.

Βασικές πρόνοιες της Σύμβασης της Λισαβόνας είναι:

- Οι κάτοχοι ακαδημαϊκών προσόντων που αποκτήθηκαν σε μία χώρα-μέλος έχουν επαρκή πρόσβαση για την αξιολόγηση αυτών των προσόντων σε κάθε άλλη χώρα-μέλος.
- Για τον σκοπό αυτό δεν υπάρχει καμία διάκριση με βάση το φύλο, τη φυλή, το χρώμα, την αναπηρία, τη γλώσσα, τη θρησκεία, τις πολιτικές απόψεις, την εθνική, εθνοτική ή κοινωνική προέλευση.
- Η ευθύνη της απόδειξης ότι ένας ενδιαφερόμενος δεν πληροί τις σχετικές προϋποθέσεις βαρύνει το κράτος που δέχεται την αίτηση προς αξιολόγηση.

- Κάθε χώρα αναγνωρίζει προσόντα, είτε πρόκειται για πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, είτε για περιόδους σπουδών, είτε για συνέχιση σπουδών προς απόκτηση μεταπτυχιακού ή διδακτορικού τίτλου, ως αντίστοιχα των προσόντων στο δικό της εκπαιδευτικό σύστημα, εκτός αν μπορεί να αποδείξει ότι υπάρχουν ουσιώδεις διαφορές ανάμεσα στα δικά της προσόντα και στα προσόντα όσων αιτούνται αναγνώρισης.

- Όλες οι χώρες αναπτύσσουν διαδικασίες για την αξιολόγηση προσόντων προσφύγων και εκτοπισμένων ατόμων που πληρούν τις σχετικές προϋποθέσεις για πρόσβαση σε σπουδές ανώτατης εκπαίδευσης ή σε εργασιακές δραστηριότητες, ακόμη και στην περίπτωση που τα προσόντα δεν μπορούν να αποδειχθούν εγγράφως.

- Όλες οι χώρες παρέχουν πληροφόρηση για τα ιδρύματα και τα προγράμματα, τα οποία θεωρούν ότι περιλαμβάνονται στο δικό τους σύστημα ανώτατης εκπαίδευσης.

- Όλες οι χώρες έχουν ένα εθνικό κέντρο ενημέρωσης, βασική αποστολή του οποίου είναι να προσφέρει συμβουλές για την ακαδημαϊκή αναγνώριση προσόντων από ιδρύματα της αλλοδαπής καθώς και να πληροφορεί σχετικά με τα εκπαιδευτικά συστήματα.

Σήμερα η Σύμβαση της Λισαβόνας περιλαμβάνει 57 χώρες μέλη. Δηλαδή, όλες τις χώρες μέλη του ΣτΕ, οι οποίες είναι 46, και 11 χώρες της Ευρωπαϊκής & Βορειοαμερικανικής Περιοχής ή/και της Περιοχής Ασίας & Ειρηνικού της UNESCO (Αυστραλία, Καναδάς, Νέα Ζηλανδία, Αγία Έδρα, Ισραήλ, Ρωσία, Λευκορωσία, Καζακιστάν, Κιργιστάν, Τατζικιστάν, Τουρκμενιστάν), ενώ μία (Η.Π.Α.) την έχει υπογράψει, αλλά δεν έχει την έχει κυρώσει. Η Ελλάδα κύρωσε τη Σύμβαση της Λισαβόνας τον Ιούνιο του 2024 και από την 1^η Νοεμβρίου 2024 είναι πλήρες μέλος.

Η προσχώρηση της Ελλάδας στη Σύμβαση της Λισαβόνας έφερε τη χώρα, τα πανεπιστήμιά της και τη νεολαία της ένα μεγάλο βήμα πιο κοντά στην ευρωπαϊκή και διεθνή ακαδημαϊκή πραγματικότητα. Μαζί με τα μέτρα που έχουν ληφθεί για την διεθνοποίηση και την εξωστρέφεια των Ελληνικών πανεπιστημίων, η κύρωση της Σύμβασης της Λισαβόνας δίνει ένα ισχυρό σήμα στην Ευρώπη και στον κόσμο, ότι η Ελλάδα είναι έτοιμη να μετατραπεί σε διεθνή κόμβο παροχής τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, ώστε να αποτελέσει έναν από τους κύριους προορισμούς για τα εκατομμύρια των διεθνώς μετακινούμενων φοιτητών.

Η Σύμβαση της Λισαβόνας αποτέλεσε το πρότυπο για όλες τις μεταγενέστερες αναθεωρημένες συμβάσεις που αφορούν σε άλλες περιοχές του πλανήτη, όπως η «Αναθεωρημένη σύμβαση για την αναγνώριση σπουδών, πιστοποιητικών, διπλωμάτων, πτυχίων και άλλων ακαδημαϊκών

προσόντων στην τριτοβάθμια εκπαίδευση αφρικανικών κρατών» (2014), η «Αναθεωρημένη Σύμβαση για την Αναγνώριση Σπουδών, Διπλωμάτων και Τίτλων Σπουδών στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση στα Αραβικά Κράτη» (2022), η «Περιφερειακή Σύμβαση Ασίας-Ειρηνικού για την αναγνώριση των προσόντων στην τριτοβάθμια εκπαίδευση» (Σύμβαση του Τόκιο, 2011), η «Περιφερειακή Σύμβαση για την Αναγνώριση Σπουδών, Διπλωμάτων και Τίτλων Σπουδών στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση» χωρών της Λατινικής Αμερικής και της Καραϊβικής (Σύμβαση του Μπουένος Άιρες, 2019), αλλά και η «Παγκόσμια Σύμβαση» της UNESCO του 2019, στην οποία έχουν προσχωρήσει μέχρι σήμερα 33 χώρες, καθιστώντας την ακαδημαϊκή αναγνώριση ένα πραγματικά παγκόσμιο αγαθό.

Η Σύμβαση της Λισαβόνας υπήρξε ο πρόδρομος και ο καταλύτης της συγκρότησης της Διαδικασίας της Μπολόνια και του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης, που αριθμούν σήμερα 48 χώρες-μέλη. Η Ελλάδα είναι ιδρυτικό μέλος της Διαδικασίας της Μπολόνια και του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης από το 1999.

Το έργο της εφαρμογής των προβλέψεων της Λισαβόνας έχουν επωμιστεί οι εθνικοί οργανισμοί ακαδημαϊκής αναγνώρισης και πληροφόρησης. Οι εθνικοί οργανισμοί έχουν αναπτύξει δίκτυα συνεργασίας, ανταλλαγής πληροφοριών και καλών πρακτικών. Το δίκτυο ENIC (European Network of Information Centres) ιδρύθηκε το 1994 από το ΣτΕ και την UNESCO και αποτελείται από όλους τους εθνικούς φορείς ακαδημαϊκής αναγνώρισης των χωρών που έχουν υπογράψει τη Σύμβαση της Λισαβόνας, ενώ το δίκτυο NARIC (National Academic Recognition Information Centres) ιδρύθηκε το 1984 από την Ευρωπαϊκή Ένωση και αποτελείται από όλους τους εθνικούς φορείς ακαδημαϊκής αναγνώρισης των χωρών της. Η Ελλάδα είναι μέλος του δικτύου NARIC από το 1984.

Από το 1994 πραγματοποιείται η ετήσια συνάντηση των Δικτύων ENIC/NARIC, στην οποία συζητούνται όλα τα μεγάλα θέματα της ακαδημαϊκής αναγνώρισης. Επίσης, καλούνται εκπρόσωποι πανεπιστημίων, φορέων πιστοποίησης ποιότητας, καθώς και εκπρόσωποι χωρών μελών των συμβάσεων αναγνώρισης από τις υπόλοιπες περιοχές του πλανήτη. Το 2026, για πρώτη φορά στην ιστορία του θεσμού, η 33^η Συνάντηση των Δικτύων ENIC/NARIC θα φιλοξενηθεί στην Αθήνα.

Με Σύστασή του (recommendation), το 2018, το Συμβούλιο των Υπουργών Παιδείας της Ευρωπαϊκής Ένωσης προτρέπει τα μέλη της να προχωρήσουν σε μηχανισμούς αυτόματης αναγνώρισης τίτλων σπουδών. Οι Υπουργοί Παιδείας των 48 χωρών της Διαδικασίας της

Μπολόνια, με το Ανακοινωθέν της Ρώμης του 2020, υιοθέτησαν αυτή τη σύσταση. Η αυτόματη αναγνώριση νοείται ως διαδικασία που εξασφαλίζει την αυτόματη πρόσβαση στην υποβολή αίτησης (access) των κατόχων αλλοδαπού τίτλου για συνέχιση σπουδών και όχι, βέβαια, την αυτόματη αποδοχή της αίτησης (admission), η οποία εξετάζεται με βάση τα κριτήρια που ισχύουν και για τους αιτούντες κατόχους ημεδαπού τίτλου.

Μία σημαντική πρόνοια της Σύμβασης της Λισαβόνας είναι η υποστήριξη ατόμων που δικαιούνται διεθνούς προστασίας. Το Συμβούλιο της Ευρώπης, σε συνεργασία με τα Δίκτυα ENIC/NARIC, έχει υλοποιήσει το πρόγραμμα European Qualifications Passport for Refugees (EQPR). Ένα ειδικό διεθνές εργαλείο για την αξιολόγηση των προσόντων των προσφύγων, για τα οποία δεν είναι διαθέσιμη επαρκής τεκμηρίωση, υποστηρίζοντας έτσι τη συνέχιση σπουδών τους, την απασχόληση και την κοινωνική ενσωμάτωση. Από το 2017 μέχρι τον Απρίλιο του 2024, έχουν αξιολογηθεί τα προσόντα 1101 προσφύγων και έχουν εκδοθεί 943 EQPR στις 22 συμμετέχουσες χώρες του προγράμματος. Τον Νοέμβριο του 2024 πραγματοποιήθηκε από το Συμβούλιο της Ευρώπης στην Αθήνα ημερίδα ενημέρωσης σχετικά με το πρόγραμμα EQPR, η οποία φιλοξενήθηκε στο Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο. Στην ημερίδα παρευρέθηκαν εκπρόσωποι του Συμβουλίου της Ευρώπης, των εθνικών φορέων των δικτύων ENIC/NARIC, του Υπουργείου Παιδείας, του Υπουργείου Μετανάστευσης & Ασύλου, της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, πανεπιστημίων και ερευνητικών κέντρων της χώρας, του Κέντρου Συντονισμού του Δήμου Αθηναίων για θέματα Μεταναστών & Προσφύγων κλπ.

Άλλα επίκαιρα θέματα που απασχολούν τα δίκτυα ENIC/NARIC για την ακαδημαϊκή αναγνώριση, είναι η διακρατική εκπαίδευση, τα μικροδιαπιστευτήρια, η ψηφιοποίηση, η διαλειτουργικότητα, η τεχνητή νοημοσύνη, η ακαδημαϊκή απάτη, τα κοινά πτυχία (joint degrees) κλπ.

Στην Ελλάδα η αρμοδιότητα της ακαδημαϊκής αναγνώρισης τίτλων της αλλοδαπής, αρχικά δόθηκε στους Συλλόγους Καθηγητών Πανεπιστημίου των οικείων προς τους υπό αναγνώριση τίτλων με τον Ν. 5343/1932 και αργότερα με τον Ν. 672/1963. Το 1977 με τον Ν. 741/1977 συστήθηκε το ΔΙΚΑΤΣΑ ως ΝΠΔΔ αρμόδιο για την αναγνώριση ακαδημαϊκών τίτλων της αλλοδαπής. Η ίδρυση του ΔΙΚΑΤΣΑ εκείνη την εποχή αποτέλεσε βήμα εκσυγχρονισμού της δημόσιας διοίκησης, μια μεταρρυθμιστική τομή, που έφερε την Ελλάδα πιο κοντά στην Ευρώπη. Μέχρι τότε η αναγνώριση τίτλων της αλλοδαπής γινόταν ξεχωριστά από κάθε ίδρυμα, χωρίς ενιαίους κανόνες. Με τον Ν. 3328/2005 ο ΔΟΑΤΑΠ διαδέχθηκε το ΔΙΚΑΤΣΑ και με τον Ν. 4957/2022 μεταρρυθμίστηκε το θεσμικό πλαίσιο ακαδημαϊκής αναγνώρισης.

Με τη μεταρρύθμιση του 2022, η Ελλάδα υλοποίησε τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την αυτόματη αναγνώριση, με την έννοια που ήδη αναφέρθηκε, αυτόματο access όχι admission. Η μεταρρύθμιση έδωσε στα ελληνικά πανεπιστήμια την ευελιξία και την ταχύτητα που απαιτείται για την αποδοχή και επεξεργασία αιτήσεων συνέχισης μεταπτυχιακών και διδακτορικών σπουδών στους κατόχους αλλοδαπού τίτλου, ιδιαίτερα στα αγγλόφωνα μεταπτυχιακά, αλλά και προπτυχιακά προγράμματα σπουδών. Εύγλωττο είναι το παράδειγμα του Πανεπιστημίου Πατρών, το οποίο έχει ιδρύσει ήδη αγγλόφωνα μεταπτυχιακά προγράμματα σε συνεργασία με αλλοδαπά πανεπιστήμια, όπως της Κίνας.

Εν κατακλείδι, η Σύμβαση της Λισαβόνας είναι ο καταστατικός χάρτης της ακαδημαϊκής αναγνώρισης της Ευρωπαϊκής ηπείρου, ένα πλαίσιο αρχών που πηγάζουν από την έννοια της «δίκαιης αναγνώρισης» και που έχει ως αποκλειστικό στόχο να υποστηρίξει το δικαίωμα των νέων της Ευρώπης να απολαμβάνουν το αγαθό της ακαδημαϊκής κινητικότητας, εντός του Ευρωπαϊκού Χώρου Ανώτατης Εκπαίδευσης. Η Παγκόσμια Σύμβαση της UNESCO του 2019 επεκτείνει αυτό το αγαθό σε όλον τον πλανήτη. Η ακαδημαϊκή αναγνώριση είναι ένα δυναμικά εξελισσόμενο πεδίο, που απαιτεί συνεχή εγρήγορση και προσαρμογή στις παγκόσμιες μεταβολές του τοπίου της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Η ακαδημαϊκή αναγνώριση είναι ένα δικαίωμα, ένα αγαθό παιδείας, που επιτρέπει σε εκατομμύρια νέους του πλανήτη να συνεχίζουν τις σπουδές τους σε διαφορετικές χώρες. Με την έννοια αυτή, εντάσσεται στην εορτή των Τριών Ιεραρχών και στην Ημέρα των Γραμμάτων.

Όπως αναφέρθηκε στην αρχή της ομιλίας, οι Τρεις Ιεράρχες διέσχισαν τα σύνορα διαφορετικών παραδόσεων των Γραμμάτων, της αρχαίας Ελληνικής και της Χριστιανικής παιδείας. Σήμερα εκατομμύρια νέοι του πλανήτη διασχίζουν τα εθνικά σύνορα της παιδείας. Εμπλουτίζονται από και εμπλουτίζουν τις χώρες, στις οποίες αποφασίζουν να συνεχίσουν τις σπουδές τους. Η δίκαιη ακαδημαϊκή αναγνώριση τους εξασφαλίζει αυτό το δικαίωμα.

Σας ευχαριστώ!